

MINISTERSTVO
HOSPODÁRSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Preverovanie zahraničných investícií na Slovensku

Obsah

1. Východiská pre preverovanie zahraničných investícií na Slovensku
2. Legislatíva
3. Zahraničná investícia
4. Zahraničný investor
5. Cieľová osoba
6. Konanie o zahraničnej investícii

1. Východiská pre preverovanie zahraničných investícií na Slovensku

- Vývoj a trendy v globálnom hospodárskom priestore
- Nárast predátorských a strategických zahraničných investícií z tretích krajín
- Vzájomná prepojenosť ekonomík Európskej únie
- Zvýšená potreba ochrany pred bezpečnostnými rizikami spojenými so zahraničnými investíciami z tretích krajín
- Efektívnym nástrojom je mechanizmus preverovania zahraničných investícií z tretích krajín
- Mechanizmus preverovania umožňuje monitorovať, identifikovať a v prípade potreby eliminovať (mitigovať) bezpečnostné riziká spojené so zahraničnými investíciami z tretích krajín

2. Legislatíva

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie v platnom znení
- Zákon č. 497/2022 Z. z. o preverovaní zahraničných investícií a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 61/2023 Z. z., ktorým sa ustanovujú kritické zahraničné investície
- Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 64/2023 Z. z., ktorou sa ustanovuje formulár žiadosti o preverenie zahraničnej investície, formulár na preverenie zahraničnej investície, formulár žiadosti o zmenu rozhodnutia o podmiennečnom povolení zahraničnej investície, formulár správy o uskutočnení zahraničnej investície a formulár monitorovacej správy.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 v platnom znení

- Zaviedlo spoluprácu medzi ČŠ EÚ a EK pokiaľ ide o PZI z tretích krajín.
- Podstatou je výmena informácií o PZI v EÚ, ktoré môžu mať negatívny vplyv na bezpečnosť a verejný poriadok.
- Súčasťou spolupráce je poskytovanie pripomienok ČŠ EÚ, resp. vydávanie stanovísk EK, ak PZI môže ohroziť alebo narušiť bezpečnosť alebo verejný poriadok v inom ČŠ EÚ.
- Nariadenie neustanovuje povinnosť ČŠ EÚ zaviesť preverovanie zahraničných investícií na ich území; uvedené ponecháva na rozhodnutie jednotlivých ČŠ EÚ.
- Za účelom zabezpečenia riadneho uplatňovania nariadenia zo strany SR zákon o preverovaní zahraničných investícií upravuje aj niektoré aspekty spolupráce SR s ostatnými ČŠ EÚ a s EK – ide najmä o nevyhnutnú úpravu súvisiacej spolupráce na národnej úrovni.

Zákon o preverovaní zahraničných investícií

Zavádza komplexný mechanizmus preverovania zahraničných investícií z tretích krajín z dôvodu ochrany bezpečnosti a verejného poriadku SR a ostatných ČŠ EÚ. Ustanovuje

- pôsobnosť MH SR, ostatných orgánov štátnej správy a bezpečnostných zložiek na úseku preverovania zahraničných investícií.
- zahraničné investície spadajúce do pôsobnosti zákona, zahraničné investície, ktoré sa povinne preverujú ex ante (pred uskutočnením), proces, v ktorom sa posudzuje potenciálny negatívny vplyv zahraničnej investície na bezpečnosť a verejný poriadok.
- povinnosti a oprávnenia zahraničného investora pred, počas a po preverení zahraničnej investície. Určité povinnosti má aj cieľová osoba.
- kontrolu plnenia povinností zahraničného investora a súvisiace správne delikty, iné správne delikty fyzických osôb a sankcie.
- spoluprácu na národnej úrovni, ktorá je predpokladom vyčerpávajúcej spolupráce SR s ostatnými ČŠ EÚ a s EK podľa nariadenia (EÚ) 2019/452 v platnom znení.

3. Zahraničná investícia

- Zahraničná investícia plánovaná alebo uskutočnená zahraničným investorom bez ohľadu na to, či sa použijú právne predpisy SR.
- Podmienkou je, že zahraničnému investorovi umožní priamo alebo nepriamo
 - a) nadobudnúť cieľovú osobu alebo časť cieľovej osoby,
 - b) vykonávať účinnú účasť v cieľovej osobe,
 - c) zvýšiť účinnú účasť v cieľovej osobe,
 - d) vykonávať kontrolu v cieľovej osobe alebo
 - e) nadobudnúť vlastnícke právo alebo iné právo k podstatným aktívam cieľovej osoby a zároveň ide o kritickú zahraničnú investíciu.
- Aj zahraničná investícia plánovaná/uskutočnená v nadväznosti na povinnosť zahraničného investora zvrátiť zahraničnú investíciu uloženú v rozhodnutí o zákaze zahraničnej investície.

Kritická zahraničná investícia

- Osobitná kategória zahraničných investícií.
- V súvislosti s kritickými zahraničnými investíciami sa vo všeobecnosti predpokladá zvýšené riziko negatívneho vplyvu na bezpečnosť alebo verejný poriadok, ako aj závažnejšie dôsledky v prípade narušenia bezpečnosti alebo verejného poriadku.
- Preto sú kritické zahraničné investície povinne preverované ex ante (pred uskutočnením).
- Okruh týchto investícií ustanovuje nariadenie vlády SR č. 61/2023 Z. z.
- Týmto je zabezpečená potrebná miera primeranej flexibility - v dôsledku rýchlych zmien v globálnom priestore a v oblasti technologického vývoja sa kľúčovými z pohľadu bezpečnosti a verejného poriadku môžu stať aj ďalšie sektory, technológie, systémy, infraštruktúra, vstupy a pod., ktorých dôležitosť v súčasnosti nie je možné predvídať.
- Patrí sem napr. zahraničná investícia v cieľovej osobe, ktorá je prevádzkovateľom prvku kritickej infraštruktúry, poskytovateľom základnej služby, tlačovou agentúrou atď.

Zahraničná investícia – kľúčové pojmy

- Nadobudnutie cieľovej osoby alebo časti cieľovej osoby (§ 2(1) a) zákona)
 - zahraničný investor nadobudne vlastnícke právo k veciam, iné práva a majetkové hodnoty, ktoré slúžia na vykonávanie činnosti cieľovej osoby, ako aj záväzky súvisiace činnosťou cieľovej osoby.
 - napríklad formou prevodu podniku alebo jeho časti podľa Obchodného zákonníka.
- Vykonávanie účinnej účasti v cieľovej osobe (§ 2(1) b) zákona)
 - podiel na základom imaní alebo na hlasovacích právach cieľovej osoby $\geq 25\%$.
 - ak ide o kritickú zahraničnú investíciu $\geq 10\%$.
- Zvýšenie účinnej účasti v cieľovej osobe (§ 2(1) c) zákona)
 - zvýšenie účinnej účasti zahraničného investora v cieľovej osobe zvýšením podielu na základom imaní alebo na hlasovacích právach cieľovej osoby $\geq 50\%$.
 - ak ide o kritickú zahraničnú investíciu vždy pri $\geq 33\%$ a 50% .

Zahraničná investícia – kľúčové pojmy

- Vykonávanie kontroly v cieľovej osobe (§ 2(1) d) zákona)
 - možnosť vykonávať rozhodujúci vplyv na činnosť cieľovej osoby.
 - definícia kontroly podľa § 7(4) zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Nadobudnutie vlastníckeho alebo iného práva k podstatným aktívam cieľovej osoby, ak zároveň ide o kritickú zahraničnú investíciu (§ 2(1) e) zákona)
 - iným právom sa rozumie právo užívať a právo disponovať.
 - podstatnými aktívami sú aktíva cieľovej osoby, ktoré boli alebo sú nevyhnutné na vykonávanie činnosti cieľovej osoby, ktorá je rozhodujúca pre zaradenie zahraničnej investície medzi kritické zahraničné investície.

4. Zahraničný investor

- Osoba, ktorá nie je občanom SR alebo iného ČŠ EÚ.
- Osoba, ktorá nemá sídlo alebo miesto podnikania v SR alebo v inom ČŠ EÚ.
- Osoba, ktorá je občanom SR alebo iného ČŠ EÚ, ak
 - financovanie zahraničnej investície má pôvod v tretej krajine, t. j. je zabezpečené prostredníctvom zdrojov poskytnutých orgánom verejnej moci tretej krajiny alebo subjektom s majetkovou účasťou tretej krajiny, alebo
 - koná vo vzťahu k zahraničnej investícii v zhode s osobou, ktorá je občanom tretej krajiny, osobou ktorá má sídlo alebo miesto podnikania v tretej krajine, orgánom verejnej moci tretej krajiny alebo subjektom s majetkovou účasťou tretej krajiny.

Zahraničný investor

- Osoba, ktorá má sídlo alebo miesto podnikania v SR alebo v inom ČŠ EÚ, ak
 - je splnená niektorá z podmienok menovaných pri občanovi SR alebo iného ČŠ EÚ
 - je ovládaná osobou s osobou, ktorá je občanom tretej krajiny, osobou ktorá má sídlo alebo miesto podnikania v tretej krajine, orgánom verejnej moci tretej krajiny alebo subjektom s majetkovou účasťou tretej krajiny, alebo
 - jej konečným užívateľom výhod je osobou, ktorá je občanom tretej krajiny, osobou ktorá má sídlo alebo miesto podnikania v tretej krajine, orgánom verejnej moci tretej krajiny alebo subjektom s majetkovou účasťou tretej krajiny.
- Právne usporiadanie majetku s cudzím prvkom, na ktorého účet bola zahraničná investícia uskutočnená alebo je jej uskutočnenie plánované
 - napr. trusty, zverenecké fondy.
 - ak právne usporiadanie majetku nemá právnu subjektivitu, za zahraničného investora sa považuje osoba poverená spravovaním tohto majetku.

5. Cieľová osoba

- Osoba so sídlom v SR, ktorá existuje alebo vznikne v súvislosti so zahraničnou investíciou, a to bez ohľadu na jej právnu formu, existenciu právnej subjektivity, spôsob financovania a zameranie činnosti vrátane zamerania činnosti na dosahovanie zisku.
 - kľúčový pojem zákona o preverovaní zahraničných investícií.
 - zahŕňa aj tzv. greenfieldovú investíciu.
 - podstatné je, že ide o osobu so sídlom v SR (alebo miestom činnosti v SR, napr. organizačná zložka podniku zahraničnej osoby).
 - pre naplnenie definície cieľovej osoby nie je rozhodujúca právna forma cieľovej osoby, skutočnosť, či cieľová osoba má právnu subjektivitu, spôsob akým je financovaná, ani zameranie jej činnosti.

6. Konanie o zahraničnej investícii – predmet konania

- Cieľom je ochrana bezpečnosti a verejného poriadku SR a ostatných ČŠ EÚ.
- Predmetom preverovania je vplyv zahraničných investícií z tretích krajín, ktoré sú plánované alebo uskutočnené v SR, na bezpečnosť a verejný poriadok SR a ostatných ČŠ EÚ.
- Osobitný dôraz sa kladie na preverovanie vplyvu kritických zahraničných investícií podľa § 3 zákona (predpokladá sa pri nich zvýšené bezpečnostné riziko).
- Preverovanie z iného dôvodu, resp. za účelom presadzovania iného záujmu ako je ochrana bezpečnosti a verejného poriadku (napr. politického, či hospodárskeho) je vylúčené.
- Uvedenému zodpovedá úprava konania o zahraničnej investícii obsiahnutá v zákone o preverovaní zahraničných investícií.

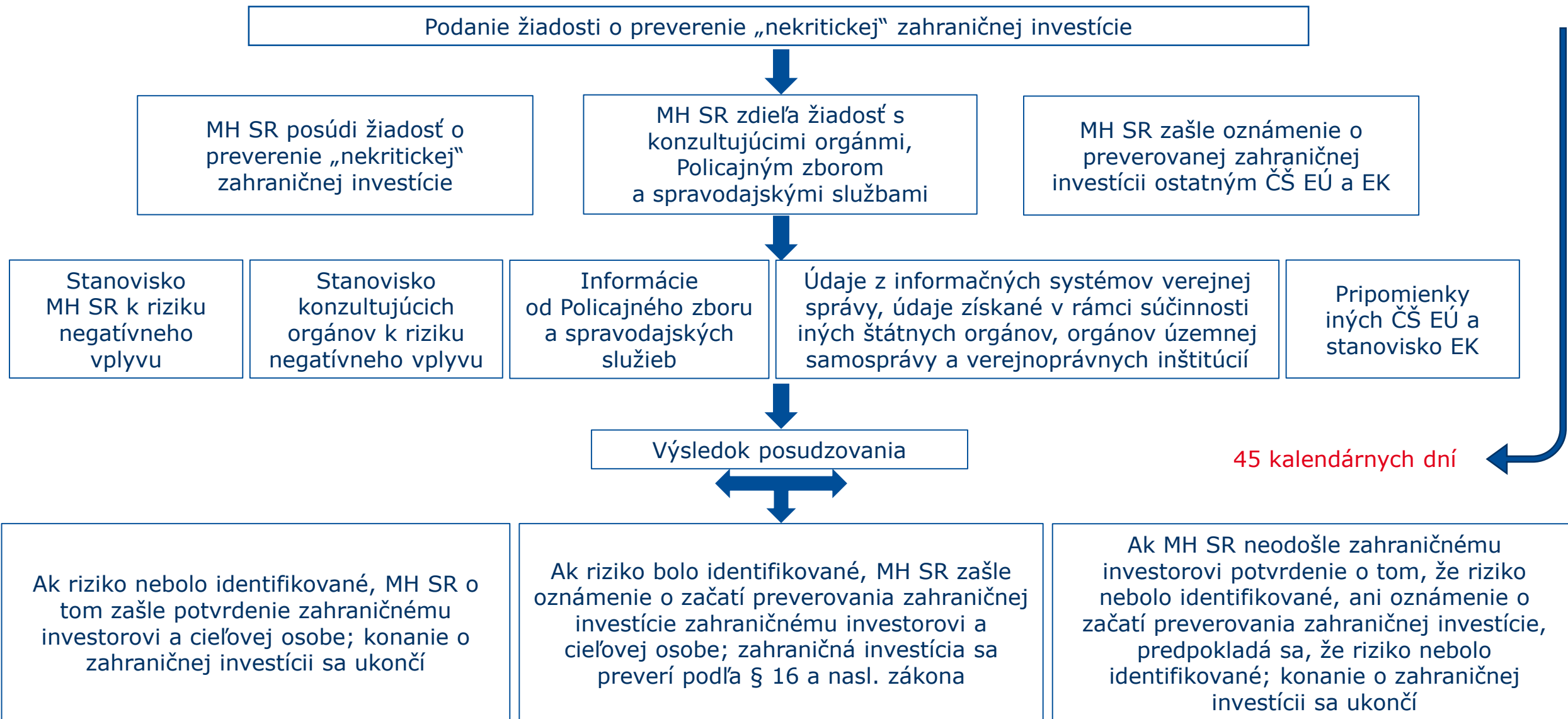
Konanie o zahraničnej investícii – začatie konania

- Na základe žiadosti podanej zahraničným investorom:
 - zahraničný investor je povinný požiadať o preverenie kritickej zahraničnej investície, a to pred jej uskutočnením; následne nie je oprávnený uskutočniť zahraničnú investíciu až do vydania rozhodnutia o (podmienečnom) povolení zahraničnej investície.
 - zahraničný investor je oprávnený požiadať o preverenie zahraničnej investície, ktorá nie je kritická, a to tiež len pred jej uskutočnením; zahraničný investor následne môže uskutočniť zahraničnú investíciu pred ukončením konania o zahraničnej investícii, znáša však riziko, že jeho investícia môže byť dodatočne podmienečne povolená, resp. zakázaná.
- Z úradnej moci
 - na základe iniciatívy MH SR, podnetu konzultujúceho orgánu, Policajného zboru alebo spravodajskej služby, alebo dôvodných pripomienok iného ČŠ EÚ alebo stanoviska EK podľa nariadenia (EÚ) 2019/452 v platnom znení.
 - aj po uskutočnení zahraničnej investície, max. 2 roky spätne.

Konanie o zahraničnej investícii – posudzovanie rizika

- Posudzovanie rizika negatívneho vplyvu zahraničnej investície (§ 15 zákona)
 - na základe žiadosti zahraničného investora o preverenie „nekritickej“ zahraničnej investície.
 - posudzuje sa existencia rizika negatívneho vplyvu zahraničnej investície na bezpečnosť alebo verejný poriadok SR alebo iného ČŠ EÚ.
 - t. j. posudzuje sa sa potenciál zahraničnej investície ohroziť alebo narušiť bezpečnosť alebo verejný poriadok SR alebo iného ČŠ EÚ.
 - posudzovanie rizika trvá 45 dní od podania žiadosti zahraničného investora na MH SR.
 - v prípade identifikácie rizika negatívneho vplyvu zahraničnej investície => hĺbkové preverovanie zahraničnej investície.

Posudzovanie rizika negatívneho vplyvu zahraničnej investície

Konanie o zahraničnej investícii – hĺbkové preverovanie

- Preverovanie zahraničnej investície (§ 16 až § 21 zákona).
 - na základe žiadosti zahraničného investora o preverenie kritickej zahraničnej investície.
 - v nadväznosti na posudzovanie rizika negatívneho vplyvu zahraničnej investície (§ 15 zákona).
 - z úradnej moci (aj spätne).
 - preveruje sa, či zahraničná investícia skutočne ohrozuje alebo narúša bezpečnosť alebo verejný poriadok SR alebo iného ČŠ EÚ.
 - ťažisko preverovania – presná identifikácia negatívneho vplyvu zahraničnej investície na bezpečnosť alebo verejný poriadok SR alebo iného ČŠ EÚ vrátane zadefinovania stupňa jeho závažnosti, negatívnych dôsledkov, ktoré hrozia alebo ktoré už nastali a možnosti a prostriedkov jeho mitigácie.

Preverovanie zahraničnej investície

Preverovanie nadväzujúce na posudzovanie rizika negatívneho vplyvu zahraničnej investície

Podanie žiadosti o preverenie kritickej zahraničnej investície

Preverovanie z úradnej moci

MH SR zašle oznámenie o začatí preverovania zahraničnému investorovi a cieľovej osobe

MH SR informuje o začatí preverovania konzultujúce orgány, MF SR, Policajný zbor a spravodajské služby

MH SR oznámi preverovanú zahraničnú investíciu ostatným ČŠ EÚ a EK (ak už k oznámeniu nedošlo v rámci posudzovania rizika negatívneho vplyvu)

Stanovisko MH SR k vplyvu zahraničnej investície na bezpečnosť a verejný poriadok SR

Stanovisko konzultujúcich orgánov k vplyvu zahraničnej investície na bezpečnosť a verejný poriadok SR

Informácie od Policajného zboru a spravodajských služieb

Stanovisko MF SR k záväzkom SR vyplývajúcim z medzinárodných zmlúv obsahujúcich ustanovenia o podpore investícií

Údaje z informačných systémov verejnej správy, údaje získané v rámci súčinnosti iných štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a verejnoprávnych inštitúcií

Pripomienky iných ČŠ EÚ a stanovisko EK

Preverovanie zahraničnej investície

Návrh stanoviska, podľa ktorého zahraničná investícia nemá negatívny vplyv na bezpečnosť a verejný poriadok SR a ostatných ČŠ EÚ

Návrh stanoviska, podľa ktorého zahraničná má negatívny vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok, ktorý je možné mitigovať

Návrh stanoviska, podľa ktorého zahraničná investícia má negatívny vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok, ktorý nie je možné mitigovať

MH SR zašle návrh stanoviska na oboznámenie a vyjadrenie zahraničnému investorovi a cieľovej osobe

Dôvodné informácie, návrhy, výhrady sa zohľadnia

Stanovisko podľa ktorého zahraničná investícia nemá negatívny vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok

Stanovisko, podľa ktorého zahraničná investícia má negatívny vplyv, ktorý je možné mitigovať

Stanovisko, podľa ktorého zahraničná investícia má negatívny vplyv, ktorý nie je možné mitigovať

Rozhodnutie o povolení zahraničnej investície

Rozhodnutie o podmienenom povolení zahraničnej investície

Rozhodnutie o zákaze zahraničnej investície

Fikcia rozhodnutia o povolení zahraničnej investície

podmienené súhlasom vlády; ak vláda súhlas nevydá, uplatní sa fikcia

130 kalendárnych dní

Rozhodnutia

Rozhodnutie o povolení zahraničnej investície

- ak zahraničná investícia nemá negatívny vplyv na bezpečnosť a verejný poriadok SR a ostatných ČŠ EÚ.
- zahraničná investícia sa povolí v celosti a bez obmedzení.
- po uskutočnení plánovanej zahraničnej investícii má zahraničný investor podá správu o uskutočnení zahraničnej investície (§ 29(1) zákona).
- ďalšie povinnosti zahraničného investora – podanie monitorovacej správy (§ 29(2) zákona a zápis do RPVS (§ 30 zákona)

Rozhodnutie o podmiennečnom povolení zahraničnej investície

- zahraničná investícia má negatívny vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok SR alebo iného ČŠ EÚ, ktorý sa dá odstrániť mitigačnými opatreniami.
- zahraničná investícia sa povolí za určitých podmienok.
- zahraničný investor má povinnosti ako v prípade rozhodnutia o povolení zahraničnej investície. Navyiac je povinný plniť mitigačné opatrenia (§ 6(g) zákona a súvisiace povinnosti.
- možné uloženie povinnosti určiť nezávislú tretiu stranu – správcu (§ 65 zákona)

Rozhodnutie o zákaze zahraničnej investície

- zahraničná investícia má negatívny vplyv na bezpečnosť a verejný poriadok SR alebo iného ČŠ EÚ, ktorý sa nedá odstrániť mitigačnými opatreniami.
- uskutočnenie zahraničnej investície sa zakazuje; v prípade zákazu uskutočnenej zahraničnej investície sa ukladá povinnosť ju zvrátiť.
- možné uloženie obmedzenia alebo zákazu výkonu práv nadobudnutých v dôsledku uskutočnenia zahraničnej investície, ak je to nevyhnutné na ochranu bezpečnosti a verejného poriadku SR alebo iného ČŠ EÚ.
- povinnosti určiť nezávislú tretiu stranu - správcu (§ 65 zákona)